

TRANSILVANIA.

FOI' A ASSOCIATIUNEI TRANSILVANE

PENTRU

LITERATUR' A ROMANA si CULTUR' A POPORULUI ROMANU.

ANULU ALU IV^{LEA} „

1871.

Editoriu: comitetulu asociatiunei.

Redactoriu: secretariulu asociatiunei G. Baritiu.

Nr. 4786. 1941.

BRASIOVU.

In tipografi'a Römer & Kamner.

Summariulu materiiloru coprinse in acésta fôia.

	Nr. Fôiei		Nr. Fôiei
Scurta istoria a societatei iesuitiloru, de G. Baritiu	1-5	1246. Privilegiu datu de regele Bela IV. episcopatu- lui d'in Alb'a-Iuli'a, prin care toti ômenii cãti se voru asedia pe locurile episcopesci devastate de ta- tari, se scotu de sub jurisdicțiunea vaivodului Tran- silvaniei	5
Strabunii, de G. Missailu, dupa Column'a lui Traianu	1	1263. Privilegiu prin care Bela da eclesiei primatiale dela Strigonu dreptulu de a lua diecimea inca si d'in vitele cornute si d'in oile secuiloru si ale valachiloru	5
D'in glossariulu societatei academice romane	1 2	1263. Donatiune regésca asupra teritoriului Nasaudu	6
Prefatiune la collectiunea de diplome d'in diplomatiariulu comitelui Ios. Kemény, care privescu mai alesu pe romani (vlachi), de G. Baritiu	1	1263. Donatiune regésca asupra comunelor Salinele Sibiului. Manaradea, Hasiagu, Nocrichu	6
Documentu dela a. 1096 despre unu episcopu alu Mil- coviei, anume Laurentiu	2	1264. Porunc'a papei Urbanu cãtra regele Stefanu cu respectu la patru comune, Bistriti'a, Rodn'a etc.	6
Documentu dela 1176 esitu dela capitululu de Alb'a- Iuli'a in caus'a metale a cãtoruva comune d'in tie- nutulu Turda, Copandu, Sindu, St. Nicora etc.	3	1264. Donatiune reg. facuta éراسi calugar. Cisteriani	6
Domnului Eliseiu Armatu, epistola deschisa in caus'a fondului Gazetei	3	1271. Privilegiu reg. de donatiune sunatoriu pentru comunele Blasiu si Samcelu	6
Documentu dela 1181 despre calugarulu Pavelu, carele se crede a fi fostu chronicariulu cunoscutu istorici- loru sub numele de Anonimus Belae regis notarius	3	1277. Documentu despre devastarea si dearderea ce- tatei si a bisericei de Alb'a-Iuli'a prin sasi	6
Documentu dela 1184. Urme de tributulu ce platea re- gelui Ungariei strainii ôspeti d'in Transilvani'a	3	1278. Altu documentu despre aceeași rebelliune a sa- siloru	6
Documentu dela 1212. Privilegiu datu de regele An- drei II. calaretiloru teutoni asediati in Transilvani'a	3	1279. Documentu de donatiune, d'in care éراسi se con- stata infricosiat'a devastare tatarésca	6
Documentu dela 1212. Andreiu II. da cetatiu'a Cruciei, calaretiloru teutoni	3	1281. Privilegiu datu de vaivodulu Opour, cet. Desiu Momente d'in istori'a Fanariotiloru	6-8
Documentu dela 1223. Donatiunea regelui Andreiu in favórea Abatiei dela Cãrti'a, séu dela Lumina, cu descriptiunea inieressante a mediuinelor	3	Damascenu Toma Bojinca. (D'in viéti'a lui)	6
Documentu dela 1227. Privilegiu d'in alu 12-lea se- culu, reinnoitu de Andreiu II.	3	Despre conscriptiunea (numerarea, catagrafi'a) poporu- lui) facuta cu terminulu de 31. Dec. 1869	7
1231. Documentu de impaciuire a unoror familii ro- manesci d'in districtulu Fagarasiului, asupra pamen- tului Boie, invecinatu cu alu Sambatei	4	1283. Testimoniu despre unu contractu inchiatiu in- tre episcopulu Petru si intre parochii sas. d'in tienu- tulu Medeasiului	7
1234. Pap'a Grigoriu IX. demanda regelui Bela, cá conformu juramentului seu, se impuna valachiloru episcopi romano-catholici tocma si cu armele	4	1284. Testimoniu datu dela capit. d'in Oradea despre emanciparea d'in sierbitute a familiei Pusia	7
Invidi'a cá vitiu nationale	4	1287. Corespondentia intre arhiepiscopulu d'in Stri- gonu si episcopulu d'in Transilvani'a	7
Unu documentu istoricu d'in an. 1821, adeca Dialogu politicu intre Ipsilantu si T. Vladimirescu	4	1289. Diploma de donatiune a regelui Ladislau IV. facuta unei familii aristocratice preste trei comune de langa Turda	7
D'in pomelnicul martiriloru romani dela an. 1848 si 49. Continuare d'in Nr.ii 19 si 20 dela an. 1870, de A. P. Alexi	4-13	1291. Fragmentu alu unui decretu inauguralu d'in di- lele regelui Andreiu III.	7
Starea instructiunei popularie in Transilvani'a	4	Alessandru Caval. de Hurmuzache †	8
Statistic'a intregii poporatiuni a pamentului	4	Articlu agronomicu Gunoiiulu si insemnatatea lui	8
Gavriilu I. Munteanu. (Descrierea vietiei lui)	4	1291. Rescriptulu regelui Andreiu, prin care elu con- chiama pe toti locuitorii Transilvaniei nobili, sasi, secui, romani, la una dieta constitutiva in Alb'a-Iuli'a, cu scopu de a delibera despre reform'a statului loru	8
Documentu de donatiune regésca d'in 1235, in care se vorbesce despre bataliile d'entre unguri si bulgari	5	1291. Episcopii punu pe sasi sub anatema cea mare pentru rebelliunea si omorurile comisse la Alb'a-Iuli'a	8
1240. Donatiune facuta calugariloru Cisteriani in di- strictulu Bãrsei séu Barciei	5	1301. Regele Ladislau arata cá a venitu la elu cne- zulu Ursu d'in comun'a romanésca d'in scaunulu Odorheiului spre a se plange de asupri si impilari	8
1242. Decretu tatarescu emanatu dela Cattan, locutie- netoriu alu lui Batu-Chanu, prin care demanda, cá Secuii si Valachii inca se ia in comerciulu de tôte dilele banii tataresci, intocma precumu luá ei banii bisantini	5	1311. Testamentu compusu de unu calugaru, anume Stefanu, in favórea unui clastru de calugaritie	8
1246. Documentu de impaciuire a membriloru unei familie, esitu dela capitululu de Alb'a-Iuli'a	5	Momente d'in istori'a moderna a Greciei, de G. Baritiu	9-13

	Nr. Fóiei		Nr. Fóiei
Alessandru Hormuzache. (D'in viéti'a lui)	9	1341. Atestatu despre rapacitatea unui ciocoiu	16
Dimitrie Bolintinénu (poesia)	10	1342. Documentu esitu dela Toma despre una noua	16
Tablele de pariete de scrisu si cititu, de T. Rosiu	10	dieta generale transilvana, tienuta la Turd'a	16
1313. Regele Carolu Robertu confirma privilegiulu a-	10	1342. Regele Ludovicu I. de Anjou reguledia unele	16
celei colonii de secui, care se asiediasa intre riurile	10	certe de competentia tribunaleloru	16
Auraria si Murasiu	10	Rebelliunea ungaro-serbésca d'in an. 1735 de G. B.	15-17
1315. Regele Carolu Robertu ia sub protectiunea sa	10	Junctiunea caliloru ferate ale Romaniei cu ale Ungariei	16 17
pe colonistii sasi d'in Medeasiu, Sicica, Bertanu etc.	10	si Transilvaniei, de G. Baritiu	16 17
in contra vaivodiloru	10	Adunare gener. a asociatiunei transilvane etc.	17
1317. Carolu Robertu chiama colonii in una parte a	10	Monografia Fagarasiului, de vicariulu I. Antonelli	18 19
tierei si demanda migratiune libera pentru tierani	10	Padurile si insemnatarea lor, de G. Vintila	18-20
1317. Donatiuni facute de Carolu Robertu in favórea	10	Discursu tienutu de protop. I. Popescu in adun. gen.	20
banului Simionu si érași migratiune libera	10	dela Fagarasiu despre cultur'a poporului	20
1317. Carte de inpartirea muntiloru dela comun'a Bor-	10	Albiu'a, institutu de creditu si de economii	20
gau intre familiile Bethlen si Apaffi	10	Scóle agron. in Transilvania si anume cea d'in Brasiovu	20
Despre dreptulu can. alu lui Mat. Basarabu (Pravila)	11	1345. Regele Ludovicu recunósce in unu casu anumitu	18
1318. Diplom'a lui Car. Robertu, prin care elu scu-	11	dreptu de hereditate feudale, nu numai la vasali de	18
tescesce pe trei tienuturi sasesci dela sierbit. ostas. etc.	11	secsulu barbatescu, ci si la unele femei, provocan-	18
1320. Documentu esitu dela capitululu de Alb'a, apa-	11	duse la vechiulu usu alu tieriei	18
ratoriu de drepturile vaivodului tieriei in contra reg.	11	1357. Relatiune esita dela capitululu d'in Oradea, in	18
1322. Documentu esitu dela Tom'a voda alu tieriei,	11	care se vorbesce de trei diete transilvane	18
d'in care se vede, cá in Transilvania se mai tienuse	11	1359. Verscriptu alu lui Ludovicu cátra Andreiu voda	18
si in acelu anu una dieta séu adunare legislativa	11	alu Transilvaniei in interesulu comunelor Micasasa	18
1324. Corespondentia intre capitulu si între Tom'a voda	12	si Hosuseu	18
in caus'a unora certe aristocratice d'entre membrii fá-	12	1361. Diploma de donatiune a regelui Ludovicu, data	18
miliei Opour, in comunele Valea seca si Torja	12	unui cnezu romanu (Olachus) anume Stanu, numitu	18
1325. Documentu despre libertatea comunei Siardu	12	Albulu, d'in com. Ozonu in comit. Maramurasiului	18
Ioanu Alduleanu, necrologu de G. Baritiu	12	1362. Diploma de donatiune data de regele Ludo-	20
Annalile societatei academice romane	12	vicu I. romanului (Olacho) Ladislau. (Vladu), filiu	20
Indreptariu pentru intrebuintiarea tabelorlu de pariete,	12	alu lui Musiatu, d'in comun'a Almasiu, in districtulu	20
(articlu pedagogicu) de Teodoru Rosiu	12	Devei, cu rangulu de comite	20
Pastrarea legumelor, de G. Vintila	13	1363. Mandatu alu lui Petru voda pentru introducerea	20
Statutele societatei pentru crearea unui fondu de teatru	13	comitelui Ladislau filiu alu lui Musiatu in dominii,	20
nationale romanescu	13	in contra protestelor cueziloru rom. Stroia si Zeicu	20
1325. Documentu despre confiscatiunea averei sasului	13	1363. Sententia de judecata a lui Petru voda in caus'a	20
Hennang d'in caus'a rebelliei	13	de certa a cneziloru Stroia si Zeicu cu com. Vladu,	20
1328. Litere protectionali ale lui Toma voda pentru	13	filu alu lui Musiatu	20
locuitorii d'in Petreni si Borgau	13	1363. Corespondentia intre capitululu d'in Alb'a Iuli'a	21
Suliotii si femeile lor. Eroismulu nationale, de G. Baritiu	14	si Petru voda despre certele metali escate in comu-	21
Unu casu fiorosu d'in primele dile ale domniei lui Na-	14	nele Malencrugu si Copsia	21
poleonu III. in 1852, trad. de Ieronimu Baritiu	14	1363. Privilegiu reg. datu familiei Vass dela Tiag'a	21
1329. Regele Carolu Robertu confirma privilegiulu datu	14	1363. Mandatulu lui Petru voda in caus'a de certa	21
de mai inainte monasteriei Cartia pe 9 comune	14	d'entre monasteria de langa Clusiu si d'entre Vladu	21
Intre 1321-1342. Toma voda ia dispositiuni in una	15	secuulu	21
causa de judecata d'entre Pavelu Seculu si Stefanu	15	1363. Atestatu esitu dela capitululu d'in Oradea-mare	21
Cumanulu	15	despre impaciuirea unoru familii aristocratice roman.	21
Intre 1321-1342. Toma voda ia mesuri in contra	15	d'in caus'a unui omoru	21
rapitoriloru de iobagi	15	1364. Documentu despre libertatile comunei Siardu	22
1327. Papa Ioanu XXII. aflanduse la Avenione. ia me-	15	1364. Regele Ludovicu I. dá Brasiovlui privilegiu	22
suri aspre in contra celoru ce furá si instrainá averile	15	de tergu	22
eclesiastice	15	1365. Donatiunea regelui Ludovicu facuta familiei mol-	22
1331. Carolu Robertu dá privilegiuri mari óspetiloru	15	dovene Balcu in urm'a bataliloru d'in Moldov'a	22
(colonii sasesci) dela Clusiu	15	1365. Regele Ludovicu érași recunósce si confirma	22
1331. Relatiunea comitelui Toma dela Bistritia in caus'a	15	dreptulu de hereditate alu unoru femei aristocrate	22
de judecata si certa intre locuitorii comunei Iadu si	15	1365. Ludovicu I. dá aristocratiloru fórte mari dre-	22
ai comunei Borgau	15	pturi asupra poporului tieranu	22
1332. Mandatulu regelui Carolu Robertu in caus'a com-	15	1366. I. Mart. Copia privilegiului aristocraticu datu	22
munelorlu Iadu si Borgau	15	de regele Ludovicu	22
1333. Privilegiu de nobilitate datu de regele Carolu	15	1366. Aprile 24. Mandatu alu lui Ludovicu esitu totu	22
la duoi supusi si sei, anume Marcu si Toma, pentru	15	in favórea aristocratiei	22
cá pau scapatu de mórte in batalia cea mare avuta	15	Dissertatiune tienuta de Ioanu Dima-Petrascu, directo-	21-23
cu Michaiu I. Basarabu, domnu alu Tieriei romanesci	15	rele scólei Negru-voda, in adun. gen. dela Fagarasiu	21-23
Unu monstu de femeia. Elisabeta Báthory	15	Cuventulu dlui G. Domsia, cá directoriu alu despartie-	22
1334. Altu documentu in caus'a de certa a com. Borgau	16	mentulu dela Clusiu	22
1334. Doue decrete ale regelui Carolu in contra lo-	16	Despre amfiteatrele romane antice, de I. V. Barcianu	22
cunitoriloru d'in comun'a Iadu	16	Una cestiune d'in economi'a nationale tractata de dn.	22
1336. Urma de migratiune libera a iobagiloru in unu	16	Al. Lupascu, cu aplicare la natiunea romanésca si	23 24
mandatu alu regelui Carolu	16	la statulu romanescu	23 24

Nr. Fóiei	Nr. foie
Apellu de abonamentu la Dictionariulu limbei romane, dela Delegatiunea societatei academice romane	23
Despre istoria revolutiunei Horaiane, de G. Baritiu	24
Beuturile spiretuose: rachiulu si spirtulu, de P. S. Aurelianu, (Revista científica)	24
1366. Mandatulu lui Ladislau voda si Nicolae comite alu secuiloru in caus'a unui omoru intemplatu la Rodna	24
1366. Regele Ludovicu I. dá unu nou privilegiu familiei Vass dela Tiag'a	24
1366. Regele Ludovicu confirma cunoscutulu privilegiu sasescu, datu odenióra de regele Andreiu	24
1366. Mandatu alu lui Ludovicu, d'in care se vede urma de domnia feudale la sasi	24
366. Relatiune séu raportu despre regularea miediuineloru in posesiunile unoru boieri dela Csnadei'a, care se aflá in contiguitate cu tienuturile lui Vladu Domnulu Tieri romanesci	24
1366. Decisiune ce coprende impaciuirea comunei romanesci St. Petru cu comun'a Satu-nou, fundata de teutonii venetici, ambele comune in tienutulu cetatei Bistriti'a d'in Transilvania	24
1366. 9. Sept. Testimoniu despre impilarile pe care le suferea trei comune romanesci de langa Clusiu d'in partea unui boieriu, anume Micula	24

Protocole si alte acte de ale aduareii generale si de ale comitetului asociatiunei transilvane	1
Protocolu d'in 6. Dec. 1870 alu siedintiei comitetului	1
Consemnarea membriloru vechi si noi, in scrisi la adunarea dela Naseudu	1-3
Publicarea sumelor de bani incassate intre 8. Nov. si 6. Dec. la comitetu	1
Protocolulu sied. comitet. assoc. d'in 3. Ian.	3
" " " " " " " " 7. Febr.	5
Bani incursi la cass'a assoc. pana in 7. Fauru	5
Protocolulu sied. d'in 7. Martiu a comit. assoc.	7
Bani incursi dela 7. Fauru pana in 7. Martiu	7
Protocolulu sied. comit. assoc., 4. Aprile	9
Publicarea baniloru incursi pana la 4. Aprile in cass'a asociatiunei	9
Protocolulu siedintiei comitetului asociat. d'in 2. Maiu	10
Protocolulu siedintiei d'in 11. Maiu a comitetului	11
Protocolulu sied. estraord. a comit. assoc. trans. tienute in 30. Maiu	12
Consemnarea contribuiriloru si offerteloru facute in favorea academiei romanesci de drepturi	12
Protocolulu siedintiei lunarie a comit. d'in 6. Iuniu	13
Ordinea lucrariloru adun. gen. IX., la Fagarasiu	13
Regulamentu de concursu dela societatea Transilvania pentru stipendia (burse)	13
Protocolulu siedintiei estraordinarie d'in 20. Iuniu	14
Consemnarea membriloru ordinari noi ai asociatiunei	14
Processu verbale luat in sied. d'in 18. Iuliu a com. assoc.	15
Publicare de bani incursi dela 6. Iuniu pana in 7, apoi pana in 18. Iuliu	15 16
Cuventulu vicepresidentelui Iacobu Bolog'a la deschiderea adun. gen. in Fagarasiu la 7. Aug. 1871	16
Protocolu despre a 11 ea adun. gen. a assoc. trans.	17-19
Cuventu de beneventare, tienutu de rev. sa dn. vicariu I. Antonelli	17
Processu verbale luat in sied. estraord. a comit. assoc. trans. in 1 si 2. Augustu	17
Raportulu secret. Ioanu Rusu despre activitatea comit. asociatiunei	18
Publicare de contribui si bani pana in 21. Augustu	18
Raportulu bibliotecariului I. Maximu despre starea bibliotecii asociatiunei	19
Processu verbale, luat in sied. estraord. a comitetului assoc., 26. Augustu	19
Consemnarea membriloru ord. si ajut. ai assoc., subscrisi la adun. gen. dela Fagarasiu	19 20
Conspectu despre starea cassei assoc. tr. in 20. Iuliu	20
Contribui d'in despart. dela Clusiu si dela comun'a Scorei	20
Processu verbale alu comitet., d'in 30. Sept. si altulu d'in 3. Octobre	21
Publicare de bani incursi la fondulu academiei de drepturi cu ocasiunea adun. gen.	21
Consemnatiune de 1000 fr. totu pentru academia	21
Raportulu dlui cassariu capitanu Const. Stezariu si bilantiulu anuale alu cassei assoc. trans.	22
Processu verbale, luat in sied. d'in 8. Noembre a comitet. assoc. trans.	23
Ratiociniu despre sumele intrate si errogate in favorea unei academii romanesci de drepturi	23
Patru liste de bani contribuiti d'in diverse parti	23
Se afla inca si mai multe annuntiuri bibliografice, respandite prin Nrii acestei foie.	

Acésta fôia ese
cate 3 côle pe luna
si costa 2 fiorini v. a.
pentru membrii aso-
ciatiunei, éra pentru
nemembrii 3 fr.
Pentru strinatate
10 franci cu porto
postei.

TRANSILVANI'A.

Fôia Asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana
si cultur'a poporului romanu.

Abonamentul se
face numai pe cate
1 anu intregu.
Se abonéza la Comi-
tetulu asociatiunei in
Sibiú, séu prin posta
séu prin domni co-
lectori.

Nr. 1.

Brasiovu 1. Ianuaru 1871.

Anulu IV.

Scurta istoria a societatei iesuitiloru.

Am dîsu cu alta ocaziune, cà un'a parte buna d'in istori'a patriei nòstre nu pòte fi intielesa bene, fàra cunòscerea istoriei adeverate a societatei iesuitiloru. Asta-data mai adaugemu, cà fàra a cunòsce deplinu istori'a iesuitiloru, spiritulu iesuitismului sî tóte faptele loru, cea mai mare parte a istoriei popóraloru europene incependu de pe la an. 1550 sî pàna pe la 1770, séu sî pàna in dílele nòstre, remane obscura, pentrucà 'i lipsesce legatur'a d'intre unu evenimentu sî altulu, remanu necunoscute cauzele secrete sî motivele, d'in care au rezultat un'a multime considerabile de fapte de a le domnitoriloru pamentului, adesea fòrte fatali pentru supusii loru. In fine istori'a eclesiastica pe cei 300 de ani d'in urma n'are intielesu fàra istori'a iesuitismului.

Dela desfientiarea societatei iesuitiloru in secululu trecutulu sî pàna la restaurarea ei in cele mai multe tieri ale Europei sî in staturile nordamericane, s'au scosu la lumina mii de documente, care mai inainte se tienusera in mare secretu, sî d'in acelea s'au scrisu istori'a iesuitiloru cu atàta adevèritiune, in càtu astadi publiculu celu luminatu sî totu-una-data nepartenitoriu alu Europei sî alu Americi, e in stare de a'si forma idea sî opiniune ecsacta sî justa despre iesuiti sî iesuitismu.

Noi romanii inca avemu cause multe si mari, pentrucà se ne ocupamu inadinsu de istori'a iesuitismului, sî se creda ori-care romanu, cà tempulu, pe care'lu va dedica acelei lecture, neci-decumu nu va fi perdtu. Fiorósa sî spaimantatória, desastrósa sî fatale fusese inriurinti'a iesuitismului asupra celoru mai multe popóra europene; atàta este comprobatu de ajunsu. Dara de ce natura a fostu inriurinti'a iesuitiloru unguri si nemti asupra poporului sî clerului romanescu? Acésta are se ni-o spuna istori'a romaniloru. Noi aici ne vomu ocupa asta-data numai cu istori'a iesuitiloru si a iesuitismului preste totu, si atàta inca vomu face fòrte pe scurtu, adeca numai pre càtu ne értu acestu spatiu marginitu.

Pàna pe tempulu reformatiunei in eclesi'a catholica apusena inca se inmultise calugarimea, cá si in resaritu, preste tóta intipuirea omenéscu. Atàta numai, cà in apusu ómenii avura placere de a introduce si in viéti'a monastica unu feliu de moda, de

varietate; candu d'in contra in resaritu sutele de mii de calugari se obligá a vietuii preste totu conformu mai multu numai reguleloru santului Vasilie.*) In apusu s'au scolatu dupa tempuri mai multi fundatori de societati monastice. La inceputu scopulu toturoru acestoru fundatori se vedea a fi fòrte bunu, folositoriu, frumosu, chiaru santu; mai tardíu inse tóte acelea societati degenerara fòrte si se abatuta cu totulu dela destinatiunea loru asia, in càtu inca mai inainte de a desbraca Martinu Luther reverend'a calugaréscu, classea de ómeni d'in care tacea elu parte, adeca calugarimea, ajunsese de bajocur'a si de urgi'a lunei; éra acésta se intemplase nu numai d'in caus'a obscurantismului, ci si mai virtosu pentru infricosiat'a corruptiune, care se incuibase in monasterie si prinsese radecine atàtu de afunde, in càtu corregerea loru se parea a fi preste potentia. Pàna la reformatiune se crediuse, cà scopulu celu mare si infricosiatu, de a funda unu imperiu universale, se va potea ajunge mai siguru si mai curendu cu ajutoriulu unei armate negre de calugari recrutati d'in tóte popórale pamentului. Dupace calugarismulu luà mai multu lovituri de mórte intre anii 1520—1540 dela reformatorii càti se scolasera alaturea cu Luther si pe urm'a lui, — urdítorii si nutritorii acelu planu incepura se despera cà voru mai fi in stare de a trage vreunu ajutoriu reale dela calugarime. Descuragiulu acesta se latiá cu atàtu mai multu, cu càtu diferitele clase de calugari petrecea in necurmata ostilitati unele cu altele. Benedictinii, Camaldulenii, Calugarii suri séu seini, Carthausianii, Coelestinii, Cistertianii, Grandimontanii, Silvestrinii, Augustinianii, Premonstratenii, Servitii, Hyeronimitii, Iesuadii, Carmelitii, apoi calugarii cersietori si anume Dominicanii, Capucinii, Franciscanii cu Minimii si cu Minoritii etc., toti se intrecea care de care, cá se aiba mai multa trecere si influentia la popóra, d'in care cauza adesea se sî batea cá orbii unii cu altii. Ce e mai multu, intre Dominicanii cá urmatori ai lui Thomas dela Aquino si intre Franciscanii cá veneratori ai lui Duns Scotus, s'au escatu si guere formali, portate cu armele a màna, precumu se portasera odenióra in Oriente pe tempulu Arianeloru, Nestorianiloru, Eutichianiloru, Donatistiloru etc. Era lucru celu mai firescu, cá calugarimea cu acea

*) Vorbimu aici numai de Calugarimea crestinéscu, éra nu si de institutele fakiriloru sî ale dervisiloru mohamedani, cá-ci acestea inca'si au istori'a loru speciale.

portare a sa se'si pérda in ochii lunei totu respectulu si tóta auctoritatea.

Ignatius Loyola. In a. 1491 adeca optu ani in urm'a lui Martinu Luther, se nascuse in Spani'a, in provinci'a basca, numita Guipuzcoa, in castelulu numitu Loyola, d'in un'a familia aristocratica fruntasia, Don Innigo, adeca domnisorulu Ignatiu Lopez de Ricalde, si fu botezatu in orasielulu vecinu, anume Azpestia. Numele tata-seu fusese cavalerulu Bertram, fiu alu lui Perez, domnu de Loyola si de Ogne séu Onate, care avuse de socia pe Donna Mariana Saez de Licona et de Balda. Acea parchie de boieri avuse unusprediece prunci, adeca 7 fii si 4 fiice. Ignatiu fusese alu nouelea fiu, destinatu de sórte a fi fundatoriulu celei mai faimóse si mai infricosiate societati de calugari, d'in câte s'au vediutu pe fati'a pamentului. Cá pruncu si cá copilandru Ignatiu Loyola n'a invetiatu mai multu, decâtu a scrie si a citi. In etate de patrusprediece ani unchiu-seu Don Antonio Mariquez, duce de Nagera si grandu (magnatu) de Spani'a, ii castigà nepotului seu unu locu de pagiu (aprodu) la curtea regelui Ferdinandu si a reginei Isabellei, pentrucá in aerulu lustruosu si voluptuosu alu curtei se'si castige manierele si rutin'a de cavaleru. Iunisioru frumosu, bine facutu si sanetosu cumu era Ignatiu, in càtiva ani se si alese d'in elu unulu d'in cei mai elegantí si mai desfrenati pagi ai curtei regesci. Calaritululu, duelatululu, mandolin'a spaniòla si fabricarea de versuri necalite in onórea unoru dómne si domnisoré, apoi bataile cu barbati casatoriti si necasatoriti, era ocupatiunile ordinare ale domnisorului Ignatiu. In fine junele „caballeros“ satiatu de placerile curtei, desteptanduse in elu un'a ambitiune mare, se cerù la armata. Unchiu-seu ii castigà unu rangulu de oficiariu. Ignatiu se aratà demnu de acea inaintare, pentrucá elu in tóte luptele bellice, la care luà parte, se portà cu mare bravura si se adoperà totu-unadata a'si castiga cunoscantie militare. In scurtu Ignatiu inaintà la rangulu de capitaniu. Pe atunci era fórte multe batai; cá-ci adeca dupa mórtea lui Ferdinandu regelui Spaniei, Carolu V., care era si rege alu Germaniei, se luptá pe viétia pe mórte cu Franciscu I. regele Franciei pentru domnia preste Europ'a intréga.

In an. 1521 francii batea cetatea Pampelun'a. Comandantele loru era cavalerulu Andreiu de Foix, éra apararea cetatei stá sub comand'a lui Ignatiu de Loyola, carele plinu de truffa spaniòla, era sí decisu, cá mai bene se se ingrópe sub ruine, decâtu se capituleze. In 20. Maiu francii facura unu assaltu, ilu plãtura inse cu sange fórte multu, pentrucá garnisón'a comandata de Loyola aparà cetatea cu bravura eroica. Éta inse cà d'in murulu bombardatu una bucata cadiendu, vulnerà pe bravulu Loyola in pitiorulu stangu, apoi in acelasi momentu una glontiu de tunu ii sfarmà pitiorulu dreptu. Atunci resistenti'a spanioliloru in-

cetà si francii ocupara cetatea. Comandantele francescu se portà cu multa umanitate càtra cei invinsi, éra pe Don Innigo de Loyola ilu dede in cur'a chirurgiloru sei, éra dupa duóe septemani ilu liberà si d'in captivitate fàra neci-unu pretiu de rescumparare sí lu trimise la castelulu parentescu Loyola, pentrucá se'si caute acolo mai bene de sanetate. Acelu casu nefericitu era se coste pe Ignatiu viéti'a. Operatiunea intreprinsa asupra pitiorului seu cu scótarea mai multoru franturi de óse, a fostu mai multu decâtu barbara, prin urmare inpreunata cu doreri ce nu se potu descrie. In fine totusi Ignatiu ajutatulu de natur'a sa cea tare, se vindecà abia, inse asia, cà pitiorulu dreptu ii remase cu unu policariu mai scurtu, éra sub genunchie 'i remase unu osu esitu. Lui Ignatiu ii casiunà a se supune la operatiune nona, care déca se póte, a fostu si mai infricosiata, decâtu cea de inainte.

In acelu tempu alu curei sale de mai multe luni, Ignatiu ne avendu cu ce se'si petréca tempulu, cautà romane de cele fantastice spaniolesci, despre care se vorbesce atátu de multu in opulu classicu „Don Quichot dela Mancha;“ lipsindu'i inse de acelea, incepù se citésca la legende calugaresci fabulóse, care inca'i aprinsera fantasi'a, inse in directiune cu totulu oppusa. In urmarea cumpliteloru doreri, frumseti'a fatiei lui Ignatiu inca suferise multu, in càtu elu desperase cà va mai avea trecere la femei. In modulu acesta fienti'a interna a lui Ignatiu Loyola prefacându-se cu totulu, elu se determinà a se preface din „caballeros“ in eremitu, precumu fusesera ss. Antoniu, Pachomiu s. a., inbracà unu vestmentu grosu, isi lasà perulu nepretenatu, incepù se postésca, pana cadea lesnatu, éra in acelea momente avea si visiuni fantastice, vorbindu câte verdi sí uscate, in càtu ómenii incepusera a'lu tiené de smentitu. In Martiu 1522 Ignatiu fugí dela famili'a parentésca la Montferrat in Cataloni'a, unde se aflá una icóna „facétória de minuni,“ la care peregriná multi. In vecinatatea monastirei dela Montferrat era unu sechastu (eremitu) faimosu, anume Clanon, carele in ochii plebei trecea de santu. La acelu sechastu isi marturisí Ignatiu Loyola trei díle intregi tóte peccatele si blastematiile câte le facuse elu in viétia; in acelasi tempu se flagelá pe corpulu golanu cu unu lantiusioru de feru, pana 'i dá sangele, sí postea pana era se móra de fóme. De atunci inainte Ignatiu se numí pe sine cavalerulu fetiórei prea curate, éra uneori sí luptatoriu alu lui Christosu, apoi indemnatu de Clanon, isi propuse a peregrina la Ierusalimu, si asia apucà calea càtra Barcellona cu scopu de e se imbarca pentru Ierusalimu. In cale se opri la orasielulu Manresa, unde mergându in spitalu, se decise a petrece acolo intre cersietori si morbosu, éra puçinulu nutrementu de care avea trebuintia neaparata, ilu cersia, cu care ocaziune vediendu'lu strengarii de baieti si luandu'lu de smentitu, aruncá dupa elu cu óua clocite si cu balega. Dupa mai multe luni de díle cineva descoperi, cà Ignatiu

nu ar fi neci cersietoriu, neci nebunu de legatu, ci cà elu este unu aristocratu fantastu in gradulu su-
premu. VEDIENDU elu cà este recunoscutu, fugí dela
Manresa intr'un'a pestera, unde flamendia infricosiatu,
in càtu era p'ací se móra de fóme, preste acésta
visiunile fantastice i se inmultira fórté. — In fine
cadiendu in un'a de díle cá mortu, nisce ómeni buni
ii compatimira si'lu dusera in ospítalu, unde pre langa
cura buna se restaurà cu incetulu, sí in corpu, sí
in spiritu; éra preotulu confessariu dela ospítalu ilu
facù abia cá se pricepa, cà déca voiesce elu a se
face santu, mai curendu isi va ajunge scopulu, déca
va merge la pagani, cá se le predice evangeli'a. D'in
acelu tempu Ignatiu parasindu viéti'a de vagabundu,
se determinà a celetóri la turci, si inca cu scopu cá
se'i castige pre toti bene pentru religiunea catholica.

In érn'a anului 1523 Ignatius Loyola caletóri
la Barcelon'a, inse totu cersiendo, spre a'si aduna
incai atáti banisiori, càti i se cerea pentru inbarcare.
In Aprile ajunse la Rom'a, de acolo la Veneti'a, inse
d'in causa pestilentiei care domnea, golu sí flamendu
cá vai de elu, pàna candu avù fericirea de a se in-
fatiosia la ducele Andreiu Gritti, grandu de Spani'a,
care'lu ajutà, ii si midiolocí locu pe un'a galera ven-
etiana, care 'lu duse la Iaffa in Palestin'a, de unde
apoi curendu trecù la Ierusalimu, unde ajunse in
Septembre. Acolo indata dupace 'si facù inchinatiu-
nile sale pe la tóte locurile sante, se decise a pre-
dica mohamedaniloru. Spre acestu scopu Ignatiu se
presentà la egumenulu (provincialis) calugariloru fran-
ciscani, rogandu'lu cá se'i dea concessiune a predica.
Egumenulu vediendu in Ignatiu numai pe unu cer-
sietoriu trentiarosu, sí preste acésta pre càtu de igno-
rantu in scienti'a teologica, pre atàta sí de cerbicosu,
carele adeca nu voiá se pricepa, cà mohamedanii nu
sciú spaniolesce, éra elu nu cunósce limbele loru, ilu
tractà de aceea ce era elu in adeveru, adeca de unu
fantastu, si 'i demandà cá indata se se reintórca de
unde a venitu, cà de nu, ilu va trimite legatu! apoi
sí dispuse inbarcarea lui pentru Veneti'a, unde rea-
junse in Ianuaru 1524. Abia acumu Ignatiu incepù
se pricepa, cà dieu elu este unu mare ignorantu, se
reintórse la Barcelon'a sí se apucà de invetiarea lim-
bei latine alaturea cu baietii de 9—10 ani. Pe a-
tunci Ignatiu era de treidieci sí trei de ani. Intre
nespuse greutati, luptandu nu numai cu gramatic'a,
ci sí cu fómea, cersiendo'si tóta bucatura sí câte un'a
bucata de vestmentu vechiu, invetià duoi ani latinesce.
Intr'aceea Ignatiu isi castigà duóe amice bune, anume
pe domnisiór'a Isabell'a Roselli si dóm'n'a Agnes
Pasquali, care'lu ajutà cu banisiori. In acelasi tempu
Ignatiu nu se potea rabda, ci predicá pe la locurile
publice in contra corruptiunei, pàna ce in un'a de
díle infruntandu elu amaru pe calugaritiele unei mo-
nasteri pentru desfrenarile loru, amanti acelorasi ilu
batura atàtu de cumplitu, in càtu bietulu Ignatiu re-
mase pe locu cá mortu, sí abia in câteva septemani
se vindecà de acea maltratare barbara.

In a. 1526 Ignatiu trecù la Alcalá, unde car-
dinalulu Ximenes fundase unu feliu de universitate.
Aici cavalerulu Ignatiu simtí greutati sí mai mari;
dara scopulu lui era nestramutatu sí vointi'a de feru.
Amblat'a sí in Alcalá persecutatu sí arestatu d'in
caus'a fanaticismului seu, cu care se amestecá in afa-
cerile preotimei predicandu, ba inca sí confessandu
pe ómeni de pecate, de sí nu era hirotonitu. D'in
acestea cause Ignatiu in 1527 trecù la universitatea
d'in Salamanc'a, unde éra si incepù se tiena predice
in publicu, d'in care causa episcopulu de acolo in-
ca'lu aruncà in arestu, unde'lu tienù duoedeci si duóe
de díle, apoi ii luà juramentu, cá nu va mai cteza
a se amesteca in afacerile preotiloru. VEDIENDU Ignatiu
cà neci in Salamanc'a nu'si póte impliní post'a sa de
a dascalí pe ómeni, fàra cá se aiba scientiele neces-
sarie, se decise a caletóri dreptu la Parisu, isi luà
unu asinu, pe care 'si incarà puçinulu ce avea, carti
sí manuscripte, sí in Fauru 1528 ajunse abia in ca-
pital'a Franciei. Acolo elu infatiosanduse la profes-
sori spre a fi essaminatu, aceia 'i spusera verde, cà
de sí acumu era de 37 de ani, dara inca sciá fórté
puçinu, sí cà trebue se se mai prepare 1½ de anu,
pentrucá se póta fi inscristu la vreun'a facultate. Ce
se faca Ignatiu? Éra se puse alaturea cu baietii, pen-
trucá se fia de bajocur'a loru. Abia in a. 1532 Ignatiu
castigà baccalaureatululu si la anulu titlulu de magistru.
Era inse p'ací cá sí in Parisu se amble batutu, d'in
causa cà neci acolo nu lasá in pace pe ómeni, éra
mai alesu pe càtiva studenti ii induplicà, cá dumi-
nec'a dupa liturgiá in locu de a merge se tiena dis-
putatiunile care era prescise pe acelea tempuri, mai
bene se se retraga undeva cu elu, cá se faca „exer-
citia spiritualia,“ despre care Ignatiu scrisese sí un'a
carte, adeca se faca rogatiuni, se postésca sí se se
flagelleze séu biciuésca unii pe altii cu funi séu cu
lantisiuóre de feru, spre a'si omorí poftele trupesci.
Cu tóte acestea Parisulu fu acelu locu, unde planu-
rile lui Ignatiu Loyola ajunsera la deplina matoritate.
Pàna atunci elu se ocupá numai cu planulu de a
convertí pre toti paganii d'in lume la religiunea ro-
mano-catholica, cumu sí de a predica penitentia, a-
deca caintia de pecate, la crestinii cei corrupti, a'i
deda se'si tortureze corpu sí se parasésca tóte de-
siertatiunile lumesci. Éca inse, cá Ignatiu in anii
petrecerei sale la Parisu avù sí ocaziunea de a se
informa bene despre rapedile progresse ale doctrinei
reformatiloru Luther, Zwingli, Melancton, Calvinu
etc., care se incinsesera sí in Franci'a, in càtu tocma
sí unii professori dela universitate incepusera a vorbi
in favórea loru. Spaima sí cutremuru coprinse pe
Ignatiu la vederea atàtoru eresuri, care se scolá d'in
tóte partile. Cine se se oppuna, cine se resiste la
acelea doctrine cu efectulu doritu de densulu? Calu-
garimea isi perduse orice auctoritate la popóra, éra
preotimea de miru devenise cu atàtu mai desfrenata
sí nerusínata, lenesia sí nepasatória, cu càtu cà preo-
tiloru ne fiendu-le ertatu a se casatorí, de alta parte

prin vocatiunea lor obligati fiindu a veni pe tóta dio'a in contactu cu familiile sí anume cu poporanele lor, commitea cele mai scârnave scandale sí multe crime. Éca deci cauzele, pentru care Ignatiu Loyola se decise a funda si a organisa elu însusi un'a noua societate de calugari, a caroru vocatiune se fia: a convertí pe pagani, a combate sí estermine pre toti ereticii, a corege moralitatea ómeniloru sí a supune pre tóta lumea papei dela Rom'a. Dara care se fia midiolócele càtra scopu! La inceputu Ignatiu cá fostu ostasiu sí comandante de trupe isi imaginá lucrulu asia, cà domnulu Isusu Christosu cá imperatu alu ceriuriloru este totu-un'a data generalissimus preste tóte armatele ceresci ale angeriloru, cà prin urmare aici pre pamentu inca ar trebui se se formeze un'a armata a lui Christosu, carei inca se i se dea unu comandante supremu, caruia se'i fia supusi toti luptatorii. De comandante se denumí elu pre sinesi, éra cadrulu séu simburele armatei ilu compuse mai antaiu numai d'in siese insi, adeca Petru Faber, alias Le Febre, nascutu d'in un'a comuna de langa Geneva, june invetiatu, ageru la mente, de una imaginatiune ferbente sí capace de a se inspira pentru idei mari. Franciscu Xavier, nascutu in Navarra d'in familia aristocratica, preotu si professoriu in Parisu. Iacobu Laynez d'in orasiulu Almazan in Castili'a, june de 21 de ani, saracu, inse invetiatu si energiosu. Alfonsu Salmeron d'in Toledo, fetiorandru de 18 ani, bunu filologu. Nic. Alphonsa d'in Bobadilla in Valencia, éراسi bine invetiatu. Sim. Rodriquez d'in Azevedo in Portugali'a.

Pe acei siese individi Ignatiu Loyola ii conduse in dio'a de St. Maria (15. Aug.) 1534 pe délulu Montmartre in capell'a suterana, in care se dícea, cà odenióra Dionisius Areopagita ar fi suteritu martiriu, sí dupace Petru Faber, care pàna atunci d'in toti siepte insi singuru era preotu hirotonitu, sierbí s. liturgiá sí cuminecà pe toti, apoi Ignatiu Loyola mergèndu la altariu, depuse pe s. evangelia juramentu cà va tienea cele trei voturi calugaresci, adeca saraci'a de buna voia, castitatea sí ascultarea órba, adaose apoi sí jurà, cà va remanea pre tóta viéti'a sa cavaleru alu lui Isusu sí alu Mariei, cà va lupta totudeauna pentru biseric'a romana sí pentru pap'a, cumu sí cà'si va pune viéti'a pentru propagarea credintiei romano-catholice. Dupa acésta strigà: „Ad majorem Dei gloriam!“ apoi luà acelasi juramentu dela cei siese colegi ai sei. Tóta dio'a remasera in capella in genunchi, fàra mancare sí beutura. In fine mai inainte de a se departa, Ignatiu scrisu pe altariu trei litere: J. H. S., adeca: Jesus Hominum Salvator.

Acesta fu inceputulu societatei numite a iesuitiloru. In primavér'a d'in a. 1535 Ignatiu Loyola trecu d'in Parisu la Spani'a spre a regula mai multe afaceri familiare; éra dupace 'si finira studiulu consociei sei mai teneri, adeca in a. 1537, trecura cu totii la Veneti'a, cu scopu de a se imbarca de acolo pentru Palestin'a, unde in calitate de missionari séu apostoli

era se se sí apuce de crestinarea mohamedaniloru. Pàna in acestu anu numerulu lor se mai adause cu alti siese insi, in càtu acumu era cu totii treispredice. Intr'aceea erupse un'a guera cumplita între venetiani sí turci asia, in càtu de caletoria la Palestin'a nu mai potea fi vorb'a. De-ocamu-data Ignatiu Loyola inpartí pe ostasii sei pe la ospitale in Veneti'a sí in alte cetati ale Italiei, comitendu-le cá totu in acelu tempu se tienea sí predice in publicu, care in ce limba potea. Inse éراسi o patíra cu preotii, dela carii avura a suferi multu, pentrucà se amestecà in profesiunea lor. Védiendu Ignatiu Loyola, cà neci póte merge între pagani, neci póte mustra sí injura pe ómeni pentru blastematiile lor asia, precumu ii placea lui, inca neci dupace apucà a se hirotoní de preotu cu toti adiutantií sei, in tómn'a an. 1537 ii conchiamà pre toti la Vicenti'a spre a se consulta cu ei despre ceea ce avea se faca densii mai departe. Decisiunea fu asia: Déca nu ne potemu apuca in acesteia tempuri de convertirea mohamedaniloru, se mergemu la Rom'a, se spunemu santului parente, cà suntemu decisi a intra in sierbitiulu densului si a'i recruta una óste intréga de missionari, cu care se trantimu la pamentu pre toti ereticii si pre toti adversarii sí inemicii scaunului Romei.

In Octobre 1538 jun'a compania a iesuitiloru ajunse la Rom'a, unde 'si midiolocira audientia la pap'a Paulu III. De sí Loyola sciù se'si castige in Rom'a indata la inceputu càtiva patroni mari, de sí ide'a sí planulu lui placu papei atàtu de multu, in càtu la un'a ocaziune díse: Digitus Dei est hic, totusi intempinà d'in alte parti greutati cu atàtu mai mari, cu càtu ideile reformatiunei protestantice au fostu petrunsu sí in Itali'a in mai multe classe de ómeni. Asia se intemplà, cà statutele societatei fundate de Ignatiu Loyola se confirmara abia in 27. Sept. 1540.

(Va urma.)

Strabunii.*)

O mère polonaise, alors que le génie
Brille aux yeux de ton fils de sa plus vive ardeur;
Que son front, couronné de grâce et d'harmonie,
De vingt nobles aïeux atteste la grandeur. . .

Adam Mickiewicz, Stances adressées à une mère polonaise.

„Si acumu, candu italianii, dupa o despartire de atàtia secolu, se reculegu in cetatea, care fu capital'a lunei, nu remane indoiéla cà ei voru sci se traga d'in restulu vechiei lor mariri logodn'a unei noue grandori.“

Victor Emanuel, 11. Oct. 1870, primindu plebiscitulu Romei.

Inca suntemu sub impresiunea unui evenimentu miraculosu: ocupatiunea Romei de càtra trupele ita-

*) La loculu acesta eramu se incepemu astadi cu publicarea lungi serii de documente istorice transilvane, promise toma inainte cu unu anu; védiendu inse in „Column'a lui Traianu“ acestu articlu istoricu scrisu de dn. G. Missailu, insocitu de aplicatiuni atàtu de nemerite, petrunsu de atàta dorere patriotica, simtímu un'a adevrata placere a'lu reproduce in acesteia tempuri, inca sí la acestu locu. Red.

liane. Fiii Italiei au reintratu in mostenirea clasicului capitoliu. Patrimonium Petri, cu tóta pretins'a nefalibilitate a papei, a încetatu a mai esiste, lasandu locu ratiunei si drepturilor omului pozitivu. Acestu evenimentu de supremu interesu a trecutú cá nezaritu d'in caus'a graveloru si vandaliceloru intemplari, alu carora teatru este biat'a Francia; intemplari, ce absorbu bagarea de séma a intregi lumi si o facu nepasatória pentru ori-ce alta se petrece pe restulu globului. În tempi mai linistiti nemicu n'ar fi potutu dorí lumea latina mai cu séma, decâtú caderea puterii timpurale a papiloru si consolidarea Italiei prin Rom'a capitala. Totusi faptulu nu va înceta de a figura in istoria, cá unulu d'in cele mai mari ale secolului nostru.

Consecinti'a cea mai nemidiulocita nu póte întârdia a fi aceea, pe care a predís'o confratele nostru dn. Hajden in Revista'i dela 17. Septembre:

„Itali'a, re'nviuata astadi in rolulu seu strabunu prin posesiunea capitolului, netocita inca de totu prin vermele cosmopolitismului, se se puna ea in fruntea latinitatei, pentrucá unu alu duoilea Mariu sa aplice o noua lectiune cimbriloru si teutoniloru.“

Pe cine póte se dóra mai multu anim'a de Itali'a, decâtú pe romani?

Cine decâtú romanii, póte se faca voturi mai ferbinti pentru realisarea acestui prognosticu?

Rolu strabunu! Si de candu, dela ce data, aru reluá Itali'a firulu intreruptu alu acestui rolú? Fia si dela anulu 390 inaintea erei crestine, atáta inca aru fi destulu. Aru fi odata identica in evenimente cu cele d'in anulu 1870. La 390 Brennu, acelu Bismark galicu, invadase Itali'a cu sutele sale de mii si dede nascere la nesce scene, ce se asémena cá doue picaturi de fiere cu ceea ce se petrece astadi in Gali'a moderna. Romanii, batuti deseversitu pe tiermuri rîului Ali'a, scapa parte in orasiulu Veií, parte se inchidu in capitoliu sub conducerea lui Manliu capitolinu. Galii erau de doue ori mai numerosi.

Metzulu si Parisulu inainte de Christu.

Incuragiati de acésta isbanda, galii se revérta cá unu torente asupra Romei, o cuprindu, o prada cumplitu, o ardu de totu si încungióra capitolulu, pe care cêrca a'lu luá prin ori-ce midiulóce. Li s'aru fi si nemeritu intr'o nópte, déca romanii n'aru fi fostu desteptati de gâscele consacrate Iunonei si n'aru fi alergatu spre a precipita depre muri pe inemicu, ce apucase a se suí in micu numeru. Barbarii, vedindu-se descoperiti, dau asaltulu. Asediatii le esu inainte si'i respingu. Positiunea galiloru devenia d'in ce in ce mai grea. Propuneri de pace se facura; tractate incepura. Conditiiunile primite erau, cá romanii se platésca 1000 libre de auru. Galii inse se serviau pe fatia de cumpene false, facèndu se apese unulu d'in basinuri mai multu intr'o parte. Romanii nu'si mai potura stapaní indignarea. Brennu, pentru a adaoge pe langa infidelitatea fagaduintieloru giurate insult'a, batjocur'a, arunca si sabi'a sa in strimb'a cum-

pena. „Ce vrea se díca acésta?“ intréba Sulpiciu. „Hei, dragulu meu! respunde Brennu, ce alta decâtú: Vai de invinsi!

Acestu cuventu a trecutú de atunce pâna la noi in starea proverbiului: vae victis! si aru poté fi devís'a cea mai fidela, caracterisarea cea mai esacta a politicei modernului Brennu: dn. de Bismark. . .

Pe candu urmá disput'a, éca sosese Camilu la portile Romei cu o armata de 40,000 soldati romani, insufletiti de foculu resbunarei, si cade cá unu fulgeru in midiuloculu invinsiloru si alu invingetóriloru estasiati. Pune man'a pe aurulu, care se aflá inca in cantariu, ilu dá lictóriloru si ordona galiloru a'si verí in ochi cumpenele, dîcèndu; „Romanii au inventiatu dela parintii loru a'si rescumpera patri'a cu ferulu, ér nu cu aurulu.“ Brennu se infuriéza si vrea se'si faca dreptate cu arm'a; inse era pre tardfu. Romanii recastigasera prin presentia lui Camilu si a armatei sale vechiulu curagiu. Barbarii suntu luati in góna, arma'a loru este batuta, nemicita de soldati si sateni. Brennu abia scapa singuru cu vietia, inventiandu a sci, cá lacomi'a perde omeni'a*).

Dn. Bismark vrea cu ori-ce pretiu se imite pâna la fine pe Brennu barbarulu. Faca'i cerulu pe placu, si dea Dumnedieu, cá unu Camilu francescu se'lu invrednicésca a avé sórtea demnului seu prototipu. Istori'a se repete uneori.

Curiu Dentatu, de trei ori consulu si de doue ori triumfatoriu, celebru prin modestia si desinteresarea sa, fu insarcinatu a regula conditiunile pacii cu samnitii. Ambasadorii loru, vedendu stipulatiunile, le aflara prea umilitórie si cêrca a corumpe cu bani pre ambasadorulu romanu. Elu respinge aurulu cu despretiu, dîcèndu: „Sarac'a, in care traiescu, póte v'a datu sperantia d'a me corumpe; inse fórte v'a magiti, si ve declaru, cá suntu mai bucurosu a ordoná celoru ce au auru, decâtú a'lu avé insumi.“**)

In adeveru, éca unu caracteru strabunu, ce s'ar poté recomandá in pripa si cu tóta staruintia la fórte multi dintre noi, pentrucá in calitate de fideli stranepoti se'lu imite d'in tóta virtutea poteriloru sale. Tempulu a prea sositu. Astadi in Romani'a banulu este totulu, omulu nemicu. Poetulu Sionu inca de pe la 1846 ne-a predísu acestu cinismu:

„Adi amu meritu fórte mare,
Cà-ci mi-i punguliti'a grea,
Mandrulitiei i se pare,
Cà in frunte amu o stea.
Astadi toti mi se inchina,
Cà-ci mi-i punguliti'a plina.
Fàra neci o 'nvetiatura
Eu trecu astadi de 'nvetiatu,
Toti se uita 'n mea gura,
Candu punguti'a mi-a sunatu.
Banulu face alu meu nume,
Banulu me redica 'n lume.
Astadi curtea me poftesce,
Posturi, slujbe vrea se'mi dea;

*) Plutarchu, Camilu.

***) Columbu, biografi'a barbatiloru ilustru.

Sciti, de ce me magulesce?
 Pentrucă mi-e punga grea.
 Dîca cine ori ce-a dîce,
 Tiér'a nóstra e ferice:

Pung'a suna;

Suna, suna,

Cà-ci toti giòca pe-a ta struna*)...“

Pentru cine ne întielege, destulu.

Candu va dá Dumnedieu santulu se luamu de modelu pe unu Curiu Dentatu, ér nu pe unu Leiba-Cahana et Compania, si se nu uitamu frumós'a figura a lui Fabriciu, celebru atàtu prin patriotismulu seu, càtu si prin probitate si modestia?

Piru, regele Epirului, invinsese pe romani in doue mari batalii. Fabriciu fu trimisu de Rom'a spre a tractá despre schimbulu prisionieriloru. Regele arata multa buna vointia si'lu roga se primésca bani, nu pentru a'lu lega la ceva déonorantu, ci in semnu, dîcea elu, de amicitia si ospitalitate. Fabriciu refusà. Regele nu insista mai multu in diu'a aceea, dar a dou'a dí, vrendu se'lu ingrozésca, cá celu ce nu vediuise inca elefanti, regele ordona se se ascundia unu elefantu d'in cei mai mari dupa o drapería, in loculu unde se faceau pertractarile. La unu semnalu datu draperi'a se radica, si deodata animalulu se arata cu trompa'i radicata asupra capulu lui Fabriciu, facèndu se vibreze aerulu de sbierete teribile. Generalulu romanu nu se sparie de locu, ci dîce suridiendu regelui Epirotu: „Neci aurulu teu de eri, neci besti'a de astadi, nu m'au induplecatu se 'mi calcu datoriele càtra patria.“ Cunóscemu multi, cari n'aru astepta, neci au asteptatu tocmai spaima de elefanti spre a primí obolulu veduvei si a nedreptatitului orfanu, spre a subtrage si ultimulu banu d'in cas'a statuluí. Ce vreti, s'au trecutu tempii Fabriciiloru! Lumea s'a facutu mai positiva, unghiele s'au lungitu.

Moda!

Peste càtiva ani Fabriciu comanda armata romana in contra lui Piru. Intr'una d'in dile vení in taber'a sa unu omu, care'i aducea o scrisóre d'in partea mediculu regescu. Acesta se legá a-si invenina stapanulu, cá se placa romaniloru, déca acestia'i garantau o bogata resplatare. Indignatu de o asemenea uriciósá propunere, Fabriciu scrie pe data regelui despre pericolulu ce-lu amenintia. Regele pedepsí pre tradatoriu, dar totu-odata spre a se arata recunoscùtoriu càtra romani, liberà pre toti prisionarii fàra despagubire, cerendu pace.**)

Astufeliu era Fabriciu. Astufeliu erau toti romanii in tempulu marirei Romei. Astufeliu erau strabunii romaniloru: acei strabuni, pe cari ei prea au uitatu a-i urma, alergèndu, candu la ecsempleslave, candu la ecsemples teutone, si de totu puçinu la cele latine, mai cu séma bune.

Ceea ce la romani a fostu mai fórte decàtu chiaru murii cetatiloru, erau morarurile loru. Virtutile pri-

vata legitimau puterea loru. Secretulu grandórei loru stá mai multu in moralurile decàtu in dibaci'a senatulu — unu senatu, se întielege, asemenatu cu alu nostru numai prin nume.

Invingàtorii lumei onorau pururea saraciá, disciplin'a, devotamentulu. Patriotismulu loru avea puterea unui simtiementu religiosu. Trei Decii si-au datu viéti'a pentru a scapa armat'a. Postumiu si Manliu jertfescu proprii loru copii pe altariulu disciplinei. Censoriulu Rutiliu, realesu la esire d'in functiune (266), convóca poporulu si 'lu censurésca in massa pentru-cà a incredintiatu de doue ori in siru aceluiasi cetatiénu nesce asia insemnatórie functiuni. Corneliu Rufiniu, de-si a avutu doue consulat, o dictatura si unu triumfu, este isgonitu d'in senatu pentru cele 15 mii mare si vase de argintu ale sale, legea nepermitendu decàtu optu untii. Atiliu Seranu primesce la córnelu aratrulu purpur'a consulara. Totu acolo primise alte dati Cincinatii dictatur'a. Regulu, dupa ce a fostu de doue ori consulu, nu posedea decàtu unu micu ogoru cu unu singuru sclavu. Curiu, cá si Fabriciu, cá si Emiliu Papu, isi preparau cu propriiele loru mani triumfali nesce grosolane bucate in vase de lemn. Acelasi Curiu, care declarà periculosu pe totu cetatiénulu, caruia n'aru ajunge siépte giuguri de pamentu, a refusat aurulu Samnitiloru, cá si Fabriciu pe alu lui Pyru, etc.*).

Si óre pentru tóta cunun'a acésta de virtuti civice, care a ilustratu templele carunte ale Romei, femeí'a n'are neci unu meritu? Cumu poté avé astufeliu de cetatieni unu poporu, de n'aru fi avutu femeí si mai mari? Spre a ne pronuntia in simtiulu celu mai favorabile fameiei romane, n'avemu decàtu a citá castitatea Lucretiei si a Virginiei, patriotismulu si abnegarea Corneliei mum'a Gracchiloru, a Volumniei mum'a lui Coriolanu, séu modesti'a, maiestatea, civismulu Plotiniei a imperatulu Traianu. Despre acésta scriu analistii romani, cà intrandu in palatulu imperatescu pentru prim'a óra, a dîsu poporulu: „Cu ceea ce intru aice, cu aceea voiu se si esu**).“ Si neci s'a insielatu nimeni intr'ensa, dîce nemuritoriulu nostru Sîncai***), cà asia s'a purtatu imperatésá fiindu, càtu nimene au potutu a-i bagá vreo vina. In tempii lui Brennu dómnele romane contribuira la salvarea Romei de prada si focu, dandu in rescumperare totu aurulu si sculele ce aveau. Dupa batai'a dela Can'a ele innoira sacrificiulu cu tóte avutiile loru, numai se scape Rom'a. Quinti'a Crispill'a, femeí'a imperatulu Maximu, incungiurata in Aquilia, dede ecsempu femeiloru d'in orasiu a-si taiá perulu si a face córde, spre a le pune in loculu celoru rupte la arcuri si la macine de resbelu. Santu mii de alte ecsempu, unde femeí'a la romani a stralucitu cu vigórea in tóte ramurile viuetiei publice si private.

*) Duruy Hist. Romaine.

***) Dion. Cass. in Traianu.

***) Sîncai, Chronic'a, an. 98.

*) Dn. Sionu, d'in poesile mele, edit. d'in 1857, p. 30.

***) Plutarchu, Pyrrhos.

„Atunci, — dîce Valeriu Maximu, — era prea puçini sêu mai neci decumu bani; cá proprietate siépte juguri de pamentu midiuloçu: ingropatiunile platite de statu; fetele maritate fàra zestre. Inse, inse . . . consuli illustri, minunate dictature, nenumerate triumfuri: astufeliu e tabloulu vechiloru vrîste.“

Si mai pre susu de aceste mari personaje se punemu pururea pre acelu poporu romanu, despre care Bossuet a diçu: „D'in tôte popórale lumei celu mai falnicu si cutezatoriu, celu mai zelosu in consilielie sale, celu mai luminatu, celu mai laboriosu, in fine celu mai rabdatoriu, a fostu poporulu romanu. D'in tôte aceste s'a formatu cea mai buna militia, politic'a cea mai prevedietória, mai tare, mai urmarita, ce s'a vediutu vreodata. Fondulu unui romanu, pentru a dîce astufeliu, era amorulu libertatii si alu patriei. Isi iubia patri'a, pentrucà 'si iubia libertatea. Sub nume de libertate romanii isi figurau unu statu, unde nimene nu era supusu decàtu legei, si unde legea era mai puternica decàtu ómenii.“

Prin inaltele loru virtuti, prin austerele loru moraluri, romanii meritau imperiulu asupra lumei. Prin disciplin'a si curagiulu loru ei l'au fostu obtienutu. Prin unirea loru ei l'au pastratu. Era unire in tempii republicei, pentrucà era egalitate. Era egalitate, pentrucà nu era cunoscuta cium'a aristocratiei de sange sêu bani, si nu se onorà decàtu aristocratia meritului. In acea epoca constitutiunea romana presentà o intielépta combinatiune a regalitatii, a aristocratiei si a democratiei, pe care au admirat'o Polibiu, Machiavelli si Montesquieu. Prin consulatu era unitate in comandamentu. Prin senatu — experientia in consiliu. Prin poporu — taria in actiune*). Avemu si noi consulatu, senatu, poporu. Unde e comand'a? Unde e experientia? Unde e tari'a in actiune? In temnitia si in alegerile violate! In bàta, baioneta si straini!

O dómne!

Pàna candu totu napàrci si pigmei?

Viati'a domestica a romaniloru era simpla si austera. De locu lucsu; de locu lene; stapanulu muncesce d'avalm'a cu argatulu; stapan'a tórce in midiuloculu femeiloru sale: insa'si regin'a Tanacuilla, insa'si virtuos'a Lucretia.

„Candu voiau parintii nostri, dîce Catone, se laude unu omu de bine, ei ilu numiau vrednicu plugaru, harnicu arendasiu. Acesta era elogiulu celu mai frumosu. Atunci ai nostri traiau pe pamenturile loru in treburile rustice, cele mai onorabili d'in tôte, si ne-venindu la Rom'a decàtu in dîlele de bàlcu si comitii. La mosia, o singura dî, unu singuru momentu nu 'i perdutu. Déca tempulu nu iérta a merge la campu, lucrau acasa, curatiau staulurile si curtea, reparau vestmentele vechi; chiaru in di de serbatórie tatau spinii, curatiau arborii, scaldau turmele si vendeau la têrgu untulu si fructele. Parentele de familia

trebue se faca bani d'in tôte si se nu pérda nimicu. De dà haine noue sclaviloru, se cêra pre cele vechi spre a face cârpe d'in ele. Se vendia oleulu cu pretiu, d'asemene si ce mai remane din vinu si gràu. Se vendia boii bestrani, vacile, oile, lan'a, pieile, sclavii bolnavi. Parentele de familia trebue se fia vendietoriu, nu cumperatoriu.“

Doue cuvente desemnau pentru unu romanu tôte calitatile, tôte virtutile: virtus et pietas, adeca curagiu, forti'a, o neincovaiata fermitate, rabdare in munca si respectulu pentru Dumnediei, pentru strabuni, pentru patria si familia, pentru legile ce-i garantau vieti'a, libertatea, onórea. Nu vi se pare a vedé, dupace ati cetitu acêsta descriptiune, trecèndu pe dinaintea ochiloru cá prin o panorama vieti'a vechiloru romani d'inaintea corumperii loru prin veninulu fanariotismului, giudaismului si alu cosmopolitismului, ce au napaditu Romani'a dela 1711 incóce?

Suntu inca ecsemple de vietii d'aceste pr'ntre romanii moderni; dara ele'su fórte rare. Si acele puçine, càtu voru mai dura? Strainismulu secerà, secerà mereu si rapede, fundamentalu si fàra mila, totu ce a mai remasu in noi d'in caracterulu romanu anticu, cá altoiu preservativu pentru romanismulu propriu.

Reflecteze lectoriulu, compare decadinti'a strane-potiloru cu marirea strabuniloru, si spuna-ne, déca in midiuloculu impilarei de astadi nu e bine a recomanda latinitatea cá modelu in loculu chaosului dominantu? Spuna-ne de gresimu, cerendu se se aléga odata: ce vremu? ce suntemu? unde mergemu? la Berlinu, Pest'a, Moscva sêu Rom'a? Spuna-ne de nu ne trebue s'avemu in fine unu caracteru alu nostru propriu, probu si curatu romanescu?

Ver-care aru fi veridictulu, noi nu vomu înceta a arata spre latinitatea clasica, strigandu:

Ni trebue caractere!

Misailu.

D'in glossariulu societatei academice.

(Continuare).

ADELIARE, adiiare si adiere, adiare si adiere, s. f., d'in verbulu precedente: lina sufflare de ventu, aura, gallice: brise, zéphyr.

ADEMENIRE, ademenitoriu, ademenitu, vedi adamanire, adamanitoriu, adamanitu.

AFERIMU, vorba turcésca, luata cá exclamatiune de aprobare: forte bene! de minune! bravo! euge! — luata si cá sustantivu: fa ce ti dicu eu, si ti voiu dá unu aferimu; — se dice si in ironia, facundu-se usn de acêsta vorba pentru fapte sau disse, cari merita desapprobare; — atátu spre a dá potere espressionei, càtu si spre a formá una consonantia cá acellea cari, cumu se vede d'in atâte essemple alle limbei popularie, placu forte multu Romanului, se adaugu adesea pre lónga vorba aferimu si alte dóne, pop'a Marinu: aferimu popa Marinu.

AFFISSIARE, affissiediu, v. tr., a affige, a lipi pre muri unu annuntiu tiparitu sau scrissu, a annuntia ceva prin folie scrisse sau tiparite, a annuntia in genere, a publicá una scire; parieti tabulam affigere, tabulam proscibere, profiteri, gallice: afficher. — De sí acêsta vorba este unu neologismu introdussu d'in limb'a gallica, dera cá formatu d'in radecina cu-

*) Duruy, 105, ed. 1855.

ratu romanica, adeca d'in affixum = affissu, d'in affigere, s'ar poté admite in dictionariulu limbei romane de impreuna cu derivatele selle: affissiaru, affissiu.

AFFISSIARIU, s. m., care affige, lipesce sau imparte affissie; qui libellos ad postes et limina publica affigit, gallice afficheur.

AFFISSIORU, s. m. d'in galliculu afficheur, ne-avendu analogia in limb'a romana, nu se pote admite de câtu formele mai corecte: affissiaru (vedi acêsta vorba) sau affissiatoriu.

AFFISSIU, s. m., pl.-e, d'in verbulu affissiare: folia scrissa sau tiparita, care coprende unu annuntiu si care se affige, se lipesce pre muri sau se imparte, libelli, proscripta tabula, gallice: affiche. — Vedi Dictionariulu limbei române.

AFIEROSIRE, afierosescu (prin rea pronuntia: afirosire), v. tr., ἀφιερῶω, 1) a sacrá sau consecrá unu preutu, una baserica, etc., a sanctí, sacrare, consecrare; 2) a dedicá sau inchiná cuiva ceva, dicare, vovere.

AFIEROSITU, (prin rea pronuntia: afirositu), part. d'in verbulu precedente, sanctítu, sacratu, sacratus, consecratus; 2) dedicatu, inchinatu, dicatus, devotus.

AFIFU? adj., fora bani, flaccu in punga, seracutiu, seracutiosu, reu imbracatu. — Vorba de origine neconoscuta, pare a avé legatura cu cea de acea-asi insemnare: ififliu.

AFINA, s. f., fructulu afinului, bacca myrtili, gallice: airelle, myrtille; — d'in unguresculu: afonya?

AFINU, s. m., arborellu sau tufa, care dá afine. (Vedi vorb'a precedente).

AFIONU, s. m., vorba turcésca: sucu de macu, opiu = opium.

AFIROSIRE, afirositu, vedi afierosire, afierositu.

AFORISANIA si afurisania, s. f., d'in aforisire cu terminatione slavica: excommunicatione, anathema, excommunicatio, sacrorum interdictio.

AFORISIRE si afurisire, aforisescu, v. tr., ἀφορίζω, proprie: a despartí si marginí; si de aci in speciale, cá terminu basericescu: a scóte d'in comunitatea credentiosiloru, a marginí de la baserica si de la alle basericei, a excommunicá, excommunicare; 2) a dá dracului, a anathematisá, a blastemá, aliquem inferis devovere, alicui male precari. Aforisire differe de anathematisare sau anathemisire, antâniu pentru cá aforisire este mai populariu, asiá in câtu poporulu nu conosece vorb'a anathematisare, ci in loculu ei face usu totu de perifrasede: a dá anatheméi. Allu doile pentru carturari, cari facu usu de amendoué vorbele, aforisire differe si in intiellesu de anathematisare, intru câtu a aforisí va se dica numai a despartí pre cineva de turm'a credentiosiloru si a lu marginí pentru unu tempu de baserica, éra a anathematisá va se dica nu numai a marginí pre cineva, pentru unu tempu, de baseric'a lui Christu, ci a lu scote pentru totu de a un'a d'in senulu basericei, si inca alu dá, a lu inchiná lui Antichristu.

AGA, plur., agale, s. m., vorba si de origine si de forma turcésca, care, de si arréta unu barbatu, este inse, in limb'a româna, tractata, cá si cumu ar insemná una fientia feminina, cá pará, de essemplu: titlu de politetia datu ver-carui Turcu, cá in românesce domnu.

AGA, s. m., acea-asi vorba cu precedentea, inse prin trecerea tonului la penultima, capetandu forma mai românesca, cá popa, tata, a luat mai multe insemnari, astadi essite d'in usu: 1) prefectu de politia, 2) antâniulu gradu de boiaría de antâni'a classe sau de protipendada in principatele române. = Cá si agá, se appleca, cá titlu de politetia, veri-carui Turcu, in acea-asi insemnare cá si românesculu domnu.

AGARICIU?, ciuperca? d'in grecesculu ἀγαρίκιον.

AGEAMÍU si agiamíu, adj, fora esperientia, novitiu, in re rudis.

AGHIASMA si aiasma, s. f., ἀγίασμα, apa sanctita, aqua lustralis. Form'a buna româna e Agiasma.

AGHIOTANTU, s. m., forma corrupta in locu de adjutante, gallice: adjutant, aide de Camp.

AGHIUTIA, s. m., numé comicu datu dracului sau diavolului.

AGHISTINA si ghistina, s. f., vorba de forma ungueresca: gestenye, invederatu corrupta d'in romanicul: castania-castanea, si trecuta apoi cu assemene forma si in gur'a unor'a d'intre Români d'in Austri'a.

AGIALICU si hagialicu, s. m., vorba si de origine (vedi agiu), si de forma turcesca: locurile sancte, unde mergu credentiosii spre inchinare, si calletori'a la aceste locuri, sacer locus, quo confluunt pii peregrini, pia peregrinatio, gallice: pelerinage; — proverbii a se duce la agialicu, a se ruiná, a si perde starea. — Vedi in Dict. peregrinu, peregrinare, peregrinatu.

AGICA si hAGICA, sau agiica si hagfica, femininu d'in agiu: femina care a calletoritu sau calletoresce la locurile sancte; mulier quae piam peregrinationem obiit vel obit, peregrina, gallice: pelerine.

AGIICA, vedi agica.

AGIO si agiu, s. m., italice aggio, gallice agio, germanice Aufgeld, Aufwechsel, 1) differentia intre valoarea nominale si cea reale a moneteloru, intre valoarea monetei metallice si a monetei in charteia, intre valoarea moneteloru d'in una tíerra si valoarea acelloru-asi d'in alta tíerra; — in acestu intiellesu se dice si cambiú sau scambiú, italice cambio, gallice change; 2) beneficiu ce se trage d'in scambiulu de monete diverse; — 3) usura sau cameta ce unu impromutatoriu de bani iea prestre interessele cuvenite de la impromutatu, candu acestu-a vrea se scambe inscrissele selle, usura care variedia dupo abundanti'a sau lips'a de bani. — D'in caus'a celloru d'in urma doue insemnari, vorb'a agio, a luat, mai allesu de candu scambulu a adjunsu principalea industria a Judaniloru, intiellessuri defavorabili, cari se traducu mai vertosu in derivatele: agiotagiú, agiotare, etc. — Care se fia inse etymologi'a acestei vorbe? Dupo unii vorb'a ar vení d'in italiculu aggio, cu insemnarea de adausu; inse acea-asi vorba se scrie in limb'a italiana si cu unu g: agio, cu insemnare de commoditate, buna stare, si este prin urmare identica cu galliculu: aise, de unde: á l'aise = cu italiculu: ad agio; malaise, necommoditate, ren. Dupo acêsta d'in urma consideratione vorb'a agio ar fi luatú usioru si insemnarile: bene, beneficiu, folosu, castigu, si in speciale: beneficiu trassu d'in differenti'a valorii moneteloru diverse. Ca acêsta etymologia este mai aprope de addeveru, se vede si d'in impregiurarea, ca unele dialecte italice, a nume cellu piemontesu, scriu agio cu unu g, si candu are intiellessulu galliculu aise, si candu are insemnarea de agio; si prin urmare form'a vorbeí cu doi g, in acestu d'in urma intiellessu, este in limb'a italiana, numai una forma ortografica de distinctiune. Admittendu inse acêsta etymologia de buna, totusi remane de esplecatu, de unde deriva italiculu agio cu insemnarea galliculu aise? Pentru acêsta-a s'au produsu mai multe pareri: unii dau cá funtana a vorbei agio latin'a adaptare = accommodate; altii latinesculu otium = pace, linitate; altii grecesculu αἰσιος = favorabile, cuvenitu, commodu; altii gothiculu azets = usioru, commodu; altii in fine basculu aisia; déra celle mai multe derivate d'in acêsta radecina se affia in dialectulu provenciale, si prin urmare cea mai probabile etymologia a vorbeí agio ar fi provencialea aise sau ais = cu galliculu = aise. M. Asprulu san denariulu se dice turcesce Akgé. Monetele de auru se scambau in monete mice de argentu, in akgé. Nu cumu-va differenti'a in akgé au datu locu nascerei agiului? L. (Va urma).

Nr. 337—1870.

Protocolulu siedintiei lunarie a comit. asoc. trans.

tinute in 6. Decembre c. n. 1870 sub presidiulu Ilust. sale dn. vicepres. Iacobu Bolog'a, fiendu de facia dd. membrii P. Dunc'a, E. Macelariu, I. Hanni'a, B. Ursu, P. Rosca, I. V. Rusu, C. Stezariu, Z. Boiu si I. Maximu.

§ 183. Dn. cassariu presentéza raportulu seu despre perceptiunile si erogatiunile cassei asoc. dela

siedinti'a lunaria trecutu pàna la siedinti'a presente, d'in care raportu se vede, cà in acestu restempu s'au încassatu 72 fr. si s'au erogatu 168 fr. 30 cr. v. a. (Nr. prot. ag. 336).

Spre scientia.

§ 184. In legatura cu raportulu d'in §. precedente, se referéza in specialu despre banii incursi la asoc. dela siedinti'a trecuta cá tacse de m. ord. ajutatori si pentru diplome si anume: a) au incursu dela dn. proprietariu in Calnicu, Georgie Munteanu cá tacsă de m. ord. pre a. 186⁸/₉ si 18⁶⁹/₇₀ 10 fr. (Nr. prot. ag. 317); b) prin dn. vicecapitanu in Fagarasiu, I. Codru Dragusianulu s'au trimisu pentru diplome dela 3 m. ord. 3 fr. (Nr. 320); c) prin dn. prof. gimn. I. M. Moldovanu cá tacsă de m. ord. pre 18⁶⁹/₇₀ pentru dn. prof. Sim. Micu 5 fr. (Nr. prot. 321); d) prin directiunea despart. cerc. alu Gherlei s'au trimisu, cá tacse de m. ord. si ajutatori 26 fr. (Nr. 325, conferéza si § 190); e) prin directiunea despart. cerc. alu Brasiovului, carea totu-odata asterne si protocolulu siedintiei subcomit. d'in ¹¹/₂₇ Noembre a. c. s'au trimisu cá tacse de m. ord. si pentru diplome 23 fr. (Nr. prot. 327).

Spre scientia.

§ 185. Dn. viconotariu judecatorescu in Naseudu, Iacobu Prodanu, prin charthi'a sa d'in 20. Noembre a. c. arata, cà, cu ocasiunea adunarei gen. dela Naseudu, luandu asuprasi ingrigirea de oblig. urb. trans., oferite pre sém'a fondului asoc., cu acea ocasiune a observatu in urma, cà dela oblig. urb. trans. Nr. 3941 s'au perdutu 2 couponi a câte 25 fr. m. c. obvenitori cu 1. Ian. si 1 Iuliu 1871, si asia a fostu silitu a supleni dela sene acelu scadiementu, platindu 52 fr. 50 cr.

Deci, dupace pàna acumu, nu s'au aflatu couponii perduti, voiesce a cere amortisarea judecatorésca a acelora; spre acestu scopu roga pre comitetu, a'i estradá càtu mai curîndu respectiv'a oblig. urb. trans., d'inpreuna cu banii solviti pentru couponii perduti, cumu si couponii de pre 1872, trimetiendu alta obligatiune urb. trans. de asemenea valóre cu couponii completi dela I. Ian. 1871 (Nr. prot. ag. 328).

Dupace dn. cassariu dà deslucirile necesarie in astu obiectu, d'in motivele aduse in susu-amintit'a charthia, se decide: a se estradá numitului dn. Iac. Prodanu cerut'a obligatiune urb. trans., d'inpreuna cu banii solviti si couponii pe 1872, priminduse in loculu aceleia, alta obligatiune urb. trans. de asemenea valóre d'inpreuna cu couponii respectivi.

§ 186. Directiunea despart. cerc. alu Sighisioerei (XXI) prin charthi'a sa d'in 29. Noembre a. c., (pre langa care se acludu si 5 fr. tacsă de m. ord. pentru dn. prot. Z. Boiu) arata, cà subcomitetulu resp. d'in lipsa de membrii receruti, n'a potutu tiené siedinti'a lunaria; totu-odata face motiune, cà comitetulu centr. alu asoc. se incuvenintieze pre spelese asoc. / unu depositu de carti scolastice la subcomitetulu resp., si se esopereze trimeterea de vreo 200 Abc si 40—60

carti de lectura partea I. si II., spre a le imparti si incassa pretiulu pentru fondulu asoc. (Nr. prot. ag. 333).

Comitetulu luandu la discussiune seriósă aceea parte d'in scrisóri'a amentita, prin carea resp. directiune cere a se incuvenintia unu depositu de carti scol. pre spelese asoc., decide a se resolví cestiunatei directiuni, in sensulu urmatoriu:

Avendu in vedere inlesnirea si spriginirea, dupa potentia, a latirei culturai poporale: Comitétulu anticipéza si asemnéza de ocamdata diumatate d'in sum'a receruta pentru procurarea cartiloru scol. amentite; si acésta pre respondietatea si garanti'a solidaria a respectivului subcomitetu, cu acelu adaosu, cà aranduse necesitatea si mai departe, dupace subcomitetulu va trimete incóce, cu tóta acurateti'a, banii de pre cartile vendute, se va anticipá si asemná si ceea-lalta suma rcceruta, avendu inse subcomitetulu cestiunatu a ingrigí insusi de transportarea cartiloru, conformu promisiunei esprese in charthi'a respectivei directiuni.

§ 187. Se presentéza unu conto dela directiunea tipografiei archi-diecesane de aici, sunatoriu despre 5 fr. v. a. cá tacse de insertiune pentru publicarea unui concursu in Nr. 81, 82 si 83 ai Telegr. romanu.

Se decide a se asemná la cass'a asoc. esolvirea respect. conto, d'in sum'a preliminata pentru spelese extraordinarie ale comitetului.

§ 188. Comisariatulu reg. trans. prin scrisóri'a d'in 12. Noembre a. c. face cunoscutu, cumu-cà stipendiatulu asoc. Nic. Galu, n'a corespunsu detorentieloru sale, si d'in ast'a cauza i s'a denegatu vidimarea cuietantie, atátu cu finea anului scol. trecutu, càtu si cu inceputulu anului scol. cur. (Nr. 319).

Se iea spre scientia cu provocare la decisulu comitetului d'in 13. Oct. a. c. § 152.

§ 189. Dn. posesoriu in Basesci Georgie Popu, pre langa charthi'a sa d'in 16. Noembre a. c. trimite la asoc. actele resp., prin care dn. avocatulu in Zelau, Lad. Dull, cedéza in favórea fondului asoc. preteniunea, respective detori'a sa de 50 fr. (d'inpreuna cu procentele cuvenite), ce o are la dn. avocatulu d'in Zelau, Andreiu Czibensky (Nr. prot. 322).

Comitetulu decide, cá respectivulu debitoriu se se poftésca a respunde detori'a sa, cedata degiá in favórea asociatiunei.

§ 190. Directiunea despart. cerc. alu Gherlei (XIII), prin scrisóri'a sa d'in 4. Noembre a. c. raportéza despre alegerea si constituirea subcomitetului pentru desp. resp., alaturandu totu-odata protocolulu primei siedintie a aceluia. D'in amentitulu protocolu se vede, cumu-cà subcomit. intre altele s'a ocupatu si cu luarea mesurorulu de lipsa, pentru infientiarea agenturorulu comunali.

In urma, totu cu acea ocasiune se trimetu d'in partea amentitei directiuni 26 fr. tacse de m. ord. si ajutatori (vedi si § 184), si se cere asemnarea platirei

unui conto despre spesele avute cu ocaziunea tiparirii invitarilor la adun. gen. cerc. (Nr. prot. ag. 325).

Conclusu. Raportulu directiunei se ia spre placuta scientia, esprimanduse totu-odata multiamita respectivului subcomitetu, cumu si altoru barbati d'in cestiunatul despartimentu, pentru zelulu doveditu fatia cu promovarea activitatei asoc., si cu deosebire pentru pasii facuti in cestiunea infientiarei agentureloru comunali; ér in càtu se tiene de suportarea speseloru obvenitòrie in afacerile directiunei, intre care viene a se computá si platirea contului pentru tiparirea provocariloru, emisa càtra inteligenti'a d'in desp. resp., cumu si alte spese postali, se incuvenentiéza, cá acelea se se suporte d'in tacsele incurende dela membrii ajutatori pre langa ratiociniu, asternendu la tempulu seu incóce, urmanduse in ast'a privinti'a conformu § 18 d'in regulamentu, ér membriloru ord. noui se li se trimetia d'in partea secretariatului, respectivele diplome.

§ 191. Presidiulu adun. gen. cerc. alu despart. Simleulu Silvaniei (XI), prin scrisòri'a d'in 24. Oct. a. c. aterne protocolulu despre lucrarile numitei adunari, tiente totu in 24. Oct. a. c., d'in care protocolu se vede, cà amentit'a adunare cerc. s'a ocupatu cu alegerea subcomitetului resp., inse nefiendu membrii de ai asoc. in numerulu recerutu spre a se poté completá acelu subcomit. dupa tenórea §. 14 d'in regulamentu, adunarea amentita mai susu, se vediú constrinsa a alege in subcomitetu individui, cari de si de presente nu suntu membrii ai asoc., se apromisera inse prin charthia formale a se face membrii cu inceputulu anului 1871 (Nr. prot. 330).

Spre scientia.

§ 192. Dn. secret. I. G. Baritiu prin charthi'a d'in 4. Dec. a. c. face intrebari: a) déca comitetulu va dá dela sene usitatulu anuntiu de prenumeratiune la „Transilvani'a“ pre 1871, séu se va concrede redactiunei? b) déca e se se mai tiparésca Nr. I d'in Transilvani'a in 750 ecsemplaria cá in anii trecuti? c) in urma, cere a i se asemná o anticipatiune pentru suportarea speseloru edarei numitei foi (Nr. 334).

Conclusu ad p. a) se decide a se urmá in privinti'a anuntului de prenumeratiune, conformu conclusului comitetului d'in 14. Dec. 1869 § 130, prin urmare a se concrede redactiunei resp., redactarea aceluia; ad p. b) se decide a se tipari. si Nr. I pre 1871 numai 500 ecsemplaria; ad p. c) se asemnéza la cass'a asoc. o anticipatiune de 200 fr. v. a.

§ 193. Directiunea gimnasiale d'in Naseudu trimete 5 ecsemplaria d'in programulu gimnasiale pre an. scol. 18⁶⁹/₇₀ (Nr. 331).

Se primescu cu multiamita si se predau dlui bibliotecariu, spre a se petrece in registrulu cartiloru asociatiunei.

§ 194. Secret. II. aduce inainte cestiunea legatului facutu asociatiunei in 3. Sept. 1867, de repausatulu Ioanu Piposiu, fostu controloru la baile erariale in Govasdia, si arata, cà de-si pentru realizarea

aceluia s'au fostu facutu pasii de lipsa inca in 8. Iuliu 1868 denuminduse spre acestu scopu de' advocatu plenipotentiatu alu asoc. dn. advocatu dr. Laz. Petco, totusi pana acumu n'a urmatu neci unu resultatu in acestu obiectu; deci roga pre comitetu, cá se binevoiesca a pofti pre numitulu domnu advocatu, cá se servésca acestui comitetu, cu informatiuni despre starea acestei cause.

Se decide, cá dn. adv. dr. L. Petco se se poftésca in restempu de 14 dile, a servi comitetului cu informatiuni, cà cumu sta, si in ce stadiu a ajunsu degiá cestiunat'a causa? d'in ce motive s'a amanatu atata tempu deciderea aceleia? si pre candu se pote sperá cu securitate, cà asociatiunea va deveni in proprietatea cestiunatului legatu, dupa tenórea coprinsului respectivului testamentu p. 7, 12 si 15 lit. k).

§ 195. Se aduce inainte cestiunea tiparirii manuscrpteloru lui Clainu si Sincai. Secret. II. pre basea anteacteloru arata, cumu-cà consistoriulu Oradanu prin scrisòri'a sa d'in 21. Ian. 1869 s'a dechiaratu, cumu-cà cestionatele manuscrite se voru strapune Escel. sale metropolitului d'in Blasiu, spre a esoperá tiparirea acelora, cumu va aflá mai acomodatatu si mai corespundietoriu scopului; in urmarea acesteia, la rogarea comitetului d'in 6. Iuliu 1869, d'in partea Ecsel. sale metrop. dr. I. Vancea, sub datulu d'in 15. Iuliu 1869, s'a si provocatu susu veneratulu consistoriu Oradanu, spre a se enuntia in obiectulu d'in cestiune, dar de atunci pana acumu comitetulu n'a mai primitu neci o informatiune in cestiunatul obiectu.

Comitetulu, d'in motivulu, cá atari tesauri pretiosi, se nu remana si mai incolo nefolositi de publicula romanu, cu mare dauna a literaturei nationali, decide: cá Ecsel. sa dn. metropolitu dr. I. Vancea, se se roge a servi acestui comitetu cu desluciri despre resultatulu pasiloru facuti la consistoriulu Oradanu in adeseori amentitulu obiectu, cá astufeliu se se póta satisface atatu dorintieloru nationali manifestate, càtu si repetiteloru conclusa ale adun. gener. ale asociatiunei.

§ 196. Presidiulu pune la ordinea dílei cestiunea impartirei unui ajutoriu de 50 fr. v. a. destinatu pentru unu sodalu de meseria si poftesce pre referentele resp. Z. Boiu, a raportá in acestu obiectu.

Dn. referente arata, cá la numitulu ajutoriu au concursu 8 insi si anume: 1) Ioanu Cab'a, sodalu de mesariu in Iurtelecu, (comitat. Solnocului de midiu-locu). 2) Petru Stanu Toma, sodalu de pardositoriu in Sibiiu. 3) Georgie Bradu, sodalu la tipografi'a archidiesesana in Sibiiu. 4) Vasilie Dolianu, sodalu de pantofariu in Clusiu. 5) Georgie Nedelcu, sodalu de mesariu in Bistritia. 6) Vasilie Mer'a, sodalu de jocariu in Brasiovu. 7) Petru Truti'a, sodalu de talpariu in Slatna. 8) Iuliu Marcianu, sodalu de mesariu in Clusiu.

D'intre acesti concurenti dn. referente pre bas'a documenteloru produse, propune a se conferi cestiu-

natulu ajutoriu lui Vasilie Doliann, sodalu de pantofariu in Clusiu.

Escanduse discusiune asupra acestui obiectu, si esaminanduse respectivele documente, dn. bar. Ursu, face propunerea, cá cestiunatul ajutoriu se se confereze concurentelui Georgie Bradu, sodalu de tipografia.

Dupace domnii membrii in decursulu discusiunii isi descoperira opiniunile sale pentru un'a séu alt'a d'in propunerile facute, in urma presidiulu pune la votu propunerea referentelui fatia cu contra-propunerea dlui bar. Ursu, si voturile impartinduse in doue parti egali (4 contra 4 voturi), presidiulu cu votulu

seu, dirima in favórea propunerii referentelui; astu-feliu ajutoriulu d'in cestiune se conferesce concurentelui Vasilie Doliannu, ér celorulalti concurenti se decide a li se resolvi negativu in sensulu propuneriloru facute de referentele resp.

§ 197. Cu verificarea protocolului siedintiei acesteia, se incredintiéza domnii P. Dunca, C. Macelariu si I. Hannia.

Sibiin datulu cá mai susu.

Iacobu Bolog'a,
vicepresied.

I. V. Rusu,
secret. II.

S'a cetitu si verificatu in 9. Decembre 1870.

P. Dunca. E. Macelariu. I. Hannia.

C O N S E M N A R E A

domniloru membrii ai asoc. trans. pentru literatur'a si cultur'a poporului rom., carii cu ocasiunea adun. gen. X. tienuta in Naseudu au platitu atátu tacese restante, cátu si pre a. c. 18⁶⁹/₇₀, apoi inscrierea memb. noui.

Numerulu curente	N u m e l e	Condiitiunea	Locuinti'a	e membru		a u p l a t i t u						Observare	
				vechiu	nou	tacese restante			pro 18 ⁶⁹ / ₇₀		pentru diploma		
						pro	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.		cr.
1	Bas. Basiota Motiu Dembulu	notariu comit.	Abrudu	1	—				5				
2	Grigoriu Moisilu	vicariu	Naseudu	1	—	186 ⁸ / ₉	5						
3	Pantilimonu Domide	c. r. capit. pens.	Rodna	—	1				5		1		
4	Severu Axente	proprietariu	Cricau Alb'a infer.	1	—				210				in oblig. de despag. cá m. fund. coupono d'in 1. ran. 1871.
5	Atanasiu Usieriu	esactoriu distr.	Naseudu	—	1				5		1		
6	Nicolau P. Bota	transl. la ofic. distr.	"	—	1				5		1		
7	Flotu Adolflu Francisu	propriet. si jude proc.	Betleanu	—	1				5		1		
8	Vasiliu Axente	advocatu	Naseudu	1	—	8/9	5		5				
9	Ioanu Popu Papiriu	protopopu	Cristuru	1	—	8/9	5		5				
10	Prin Ioanu Popu Papiriu	"	"	—	—				10				Colecta de 10 fr. dela 6 precii.
11	Vasiliu Casa	"	Chiesiei	1	—				5				
12	Ioane Pavelu	preotu	Apsi'a de mid.Marmat.	—	1				5		1		
13	Ioane Comanu	teologu absolutu	Moisei in Marmati'a	—	1				5		1		
14	Nicolau Tamasi	preotu	Grindu	1	—				5				
15	Alecsiu Hosu	vicenotariu	Deesiu	1	—	8/9	5		5				
16	Ioane Vaida	proprietariu	Olpretu	—	1				5		1		
17	Dionisiu Vaida	posessoriu	"	1	—				5				
18	Ioane Muresianu	inspect. bancei trans.	Gherl'a	1	—				5				
19	Vasiliu Muste	proprietariu	Coroieni	—	1				5				
20	Georgiu Criste	notariu comit.	"	—	1				5				
21	Gabriele Muste	teologu	"	—	1				5				
22	Elia Cincia	asesoriu on.	Naseudu	1	—	8/9	5		5				
23	Dr. Stefanu Popu	fisicu	"	1	—	7/8, 8/9	10		5				
24	Alecsandru Silasi	protopopu	Bistritia	1	—				5				pre an. 1870 ¹ / ₁ .
25	Alecsandru Nemesiu	asesoriu	Gherl'a	1	—				5				
26	Basilu Iurca	deputatu diet. propr.	Sarason Marmati'a	—	1				5		1		
27	Basilu Iodianu	preotu	Baseric'a alba	1	—				5				
28	Popu Teodoru	protopopu	Ortelecu	1	—	8/9	5		5				
29	Biltiu Stefanu	canonicu	Gherl'a	1	—				5				
30	Silvani Mateiu	preotu	Boesi'a romana	1	—				5				
31	Augustinu Munteanu	advocatu	Gherl'a	1	—				210				In oblig. de desd. en comp. d'in 1. Ia n. 1 87
32	Popu Teodoru	preotu	Faragau	1	—	7/8, 8/9	10		5				
33	Marcusi Aritonu	asesoriu	Naseudu	1	—	4/5, 8/9	25		5				
34	Dr. Ioane Nichita	advocatu	Zilah	1	—	69/70			10				5 fr. suntu pro 187 ⁰ / ₁ .
35	Iosifu Stupineanu	subjude cerc.	Inda	—	1				5		1		
36	Dr. Mihali Victoru	secretariu metrop.	Blasiu	1	—				5				
37	Alecsandru Erdösiu	protopopu	Racsi'a ung.	—	1				5				
38	Ambrosiu Stasu	preotu	Rosavli'a in Marmatia	—	1				5		1		

Numerul curente	Numele	Condițiunea	Locuința	e membru		a u p l a t i t u						Observare	
				vechin	nou	tace restante			pro 1869/70		pentru diploma		
						pro	fr.	cr.	fr.	cr.	fr.		cr.
39	Dr. Ioane Colceriu	fisicu	Siomeut'a	1	—					5	—		
40	Paulu Dragosiu	protonotariu	"	1	—					5	—		
41	Demetriu Varna	protopopu onor.	Lapusiu	1	—					5	—		
42	Demetriu Moldovanu	subjude cercuale	Monoru	—	1					5	—		
43	Moise Popu	preotu	Tiha	1	—	186 ⁷ / ₈	5	—		—	—		
44	Verticu Gabriele	asesoriu	Naseudu	1	—	8 ⁸ / ₉	5	—		5	—		
45	Dr. Popu Vasiliu	notariu jud.	Gherl'a	1	—	8 ⁸ / ₉	5	—		5	—		
46	Dr. Ioane Ratiu	advocatu	Turd'a	1	—					5	—		
47	Dr. Ioane Mihali	"	Sigetu	1	—					5	—		
48	Teodoru Vrasmasiu	preotu	Borgo-Prundu	1	—					5	—		
46	Simeone Calutiu	conc. la curt. de cas.	Pest'a	—	1					5	—		
47	Basilii Groze	preotu	Maieru	—	1					5	—		
48	Gabriele Barbulu	"	Barseu	1	—					5	—		
49	Basilii Coracioni	protopopu	Strimtur'a Marmatia	1	—					5	—		
50	Comun'a Selnitia		Chiöru	—	1					25	—	1	
51	" Vim'a mica		"	—	1					25	—	1	
52	" Franceni roman.		"	—	1					25	—	1	
53	" Siasa Iugastreni		"	—	1					25	—	1	
54	" Dolheni Bersaoa		"	—	1					25	—	1	
55	" Buteasa		"	—	1					5	—	1	
56	" Boiu mare		"	—	1					5	—	1	
57	" Prislopu (K.-Bung)		"	—	1					5	—	1	
58	Ioane Romantiai	preotu	Sindu	1	—	8 ⁸ / ₉	5	—		—	—		
59	Basilii Dragosiu	jude cercuale	Buteas'a	1	—					5	—		
60	Cá m. ajut. d'in com. Sindu												
	Ioane Dum'a	curatoriu	Sindu	—	—					1	—	—	
	Ioane Darabanu sen.	economu	"	—	—					1	—	—	
	Lupu Gaia	"	"	—	—					1	—	—	
	Costanu Marisi	"	"	—	—					1	—	—	
	Basilii Gaia a crucei	"	"	—	—					1	—	—	
	Ioane Crisianu	"	"	—	—					1	—	—	
	Pavelu Chioreanu	"	Petridü de diosu	—	—					1	—	—	

vedi Nr. cur. 53 in continuare.

(Va urma).

Ad Nr. 337—1870.

Publicarea baniloru incursi

la asoc. trans. dela sied. lunaria a comit. asoc. d'in 8. Noembre c. n. a. c. pâna la sied. aceluia d'in 6. Dec. c. n. a. c.

I. Prin dn. vicecapitanu si col. asoc. Ioanu Codru Dragusianulu s'au trimisu la asociat. cá tace pentru diplome: a) dela dn. ases. judecat. in Fagarasiu, Ioane Florea 1 fr.; b) dn. ases. jud. totu in Fagarasiu, Ioane Grama 1 fr.; c) dn. parochu in Ucea super. Bas. Purece 1 fr.

II. Prin dn. prof. gimn. si col. asoc. in Blasiu, Ioane M. Moldovanu s'au trimisu la asoc. pentru du. prof. Sim. Micu cá taca de m. ord. pro 1869/70 5 fr.

III. Prin direct. despart. cerc. d'in Gherl'a s'au trimisu la asociatiune

a) cá tace de m. ordinari:

1) dela dn. protopopu Alecs. Casianu taca de m. ord. pe 1867/8 5 fr.; 2) dn. not. com. in Enciu, Vas. Murasiu taca de m. ord. pe 1870/1 si pentru diploma 6 fr.; 3) dn. prof. de teolog. Eusebiu Cartice taca de m. ord. pe 1870/1 5 fr.

b) Cá tace de membrii ajutatori:

1) dela dn. protop. in Dersia, Vas. Munteanu 1 fr.; 2) dn. propriet. Vas. Capitanu 1 fr.; 3) dn. not. com. Georgie Belindeanu 1 fr.; 4) dn. not. com. Ioanu Siandru 1 fr.; 5) dn. preotu Vas. Puscariu 1 fr.; 6) dn. preotu Grig. Puscariu 1 fr.; 7) dn. preotu Iosifu Iclodi 1 fr.; 8) dn. propriet. Ioane Nemesiu 1 fr.;

9) dn. preotu Ioanu Mihali 1 fr.; 10) dn. act. in canc. episcop. Alecs. Bene 1 fr. Sum'a tóta 26 fr. v. a.

IV. Prin directiunea desp. cerc. alu Brasiovlui (I.) resp. dn. protopopu Ioanu Petricu s'au trimisu: a) dela dn. Ioanu A. Navrea taca de m. ord. pe 1866/7 si 1867/8 10 fr.; b) dn. prot. Iosifu Baracu taca de m. ord. pe 1870/1 5 fr.; c) dn. secret. gub. pens. Nic. Barbu taca de m. ord. pe 1867/8 5 fr.; d) dn. H. N. Ciurcu taca pentru diploma 1 fr.; e) dn. G. B. Popu taca pentru diploma 1 fr.; f) dn. Stef. Poenariu taca pentru diploma 1 fr. Sum'a 23 fr. v. a.

V. Prin direct. despart. cerc. alu Sighisiörei (XXI.) s'au trimisu pentru dn. protop. Zach. Boiu cá taca de m. ord. pe 1864/5 5 fr.

VI. Dela dn. baronu Dav. Ursu taca pentru dipl. 1 fr.

VII. Prin directiunea despart. cerc. alu Deesiului (XII.): a) dela dn. vice-comite Teodoru Brehariu taca pro 1869/70 cá m. nou si pentru diploma 6 fr.; b) dn. protop. Greg. Muresianu taca pro 1869/70 cá m. nou 5 fr.; c) dn. not. comit. Sim. Copadeanu taca pro 1869/70 cá m. nou 5 fr.; d) dn. adv. Ioane Teureanu (Tohati) taca pro 1869/70 5 fr.; e) dn. canc. si not. onor. Petru Muresianu taca pro 1869/70 5 fr.; f) dn. invetiatoriu Vas. Popu cá unu ajutoriu 1 fr. Sum'a 27 fr.

D'in acést'a suma de 27 fr. subtragünduse 2 fr. spese, ce le-a avutu directiunea resp., s'au incassatu la fondulu asoc. trans. 25 fr. v. a. Sibiu in 6. Dec. 1870.

Dela secretariatulu asoc. trans.